

coMiesięcznik

Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS - Marzec 2026

Kopia (XIX w.) rzeźby grupy Laokoona, pochodzącej z dawnej kolekcji Karola Lanckorońskiego, z wystawy „Anatomia antyku” na Zamku Królewskim (2025 r.) fot. ICOMOS

Szanowni Państwo

„coMiesięcznik” – biuletyn informacyjny PKN ICOMOS ma służyć realizacji priorytetowego zadania naszej organizacji jakim jest dostarczanie informacji na tematy konserwatorskie. „coMiesięcznik” jest skierowany do całego polskiego środowiska konserwatorskiego, rozpowszechniając bieżące informacje na temat wydarzeń i spraw związanych z ochroną zabytków. „coMiesięcznik” prezentuje informacje dostarczone przez członków PKN ICOMOS oraz środowisko konserwatorskie. Informacje mają formę krótkich notek, uporządkowanych w najprostszy sposób. Prosimy Państwa o przesyłania krótkich notek o wszelkich konferencjach, publikacjach i wydarzeniach, które mogą zainteresować środowisko konserwatorskie na adres:

biuletyn.pknicomos@gmail.com

Redakcją i oprawą graficzną biuletynu zajmuje się Pan Jakub Andrzejewski.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS
Bogusław Szmygin

Informacje

Ochrona dziedzictwa archeologicznego: teoria i praktyka – problemy i wyzwania
Warszawa, Muzeum Łazienki Królewskie – Pałac na Wyspie, 18-19 maja 2026

Konferencja naukowa

Ochrona dziedzictwa archeologicznego: teoria i praktyka - problemy i wyzwania

Warszawa
Muzeum Łazienki Królewskie - Pałac na Wyspie
18-19 maja 2026

1. PROBLEMATYKA KONFERENCJI

Zabytki archeologiczne to duża, ważna i wartościową część zasobu dziedzictwa. Ruchome zabytki archeologiczne są zabezpieczane podobnie jak inne artefakty i gromadzone w muzeach, natomiast nieruchome zabytki archeologiczne są zabezpieczane i udostępniane na miejscu – pozostają złożonym problemem konserwatorskim. Zabytki archeologiczne są odkrywane w bardzo różnych miejscach, dlatego ich ochrona i udostępnienie wymagają zróżnicowanych rozwiązań.

Specyfika stanowisk archeologicznych polega na tym, że są zwykle niekompletne, nieczytelne, pozbawione funkcji użytkowych i są w stanie technicznej destrukcji. Działania konserwatorskie powinny te wszystkie aspekty uwzględnić i w pewnym zakresie rozwiązać. Dlatego ochrona zabytków archeologicznych wymaga własnych metod ich zabezpieczenia, zarządzania i udostępniania.

Ochrona stanowisk archeologicznych wymaga między innymi powstrzymania procesów destrukcji, zabezpieczenia przed dewastacją, osłonięcia przed warunkami atmosferycznymi. Kolejnych działań wymaga udostępnianie stanowisk archeologicznych turystom - organizacji tras zwiedzania, znaków informacyjnych, pawilonów dla obsługi technicznej, oświetlenia, ogrodzeń, parkingów. Ochrona zabytków archeologicznych musi też uwzględniać współczesne standardy i zagrożenia, m.in. zapewnienie dostępności (fizycznej) i inkluzywności (kulturowej), dostosowanie do zmian klimatycznych, odpowiadać na rosnące zagrożenie nielegalnym handlem artefaktami archeologicznymi.

Suma wymagań i ograniczeń sprawia, że ochrona zabytków archeologicznych jest trudnym i złożonym zadaniem. Każde stanowisko archeologiczne wymaga indywidualnego zabezpieczenia, ale bardzo przydatne jest formułowanie aktualnych zasad teoretycznych postępowania i jak najszersza wymiana doświadczeń. Warto też przypomnieć i osadzić we współczesnym kontekście zapisy kluczowych dokumentów dotyczących ochrony dziedzictwa archeologicznego – Karty Lozańskiej przyjętej przez ICOMOS (1990) i Konwencji Maltańskiej przyjętej przez Radę Europy (1992).

2. CELE I ZAKRES TEMATYCZNY KONFERENCJI

Celem konferencji Ochrona dziedzictwa archeologicznego: teoria i praktyka – problemy i wyzwania jest wszechstronne przedyskutowanie problemu ochrony, zagospodarowania i urządzania zabytków archeologicznych. Środowiskowa dyskusja będzie dotyczyła podstaw teoretycznych i doświadczeń praktycznych. Dla wypracowania wniosków ważne są opinie i doświadczenia wszystkich partnerów uczestniczących w utrzymaniu tej grupy zabytków – m.in. konserwatorów, archeologów, służb konserwatorskich, zarządców.

Konferencja będzie podzielona na 4 sesje tematyczne:

1. Teoretyczne podstawy ochrony zabytków archeologicznych /teoria konserwatorska/
2. Metody i formy ochrony zabytków archeologicznych /metodologia/
3. Problemy i wyzwania w ochronie zabytków archeologicznych
4. Przykłady najlepszych praktyk w ochronie zabytków archeologicznych /praktyka/

Zapraszamy do przygotowania wystąpień dotyczących wszystkich aspektów związanych z ochroną i udostępnianiem zabytków archeologicznych, zarówno z perspektywy teoretycznej jak i praktycznej. Wystąpienia powinny przedstawiać dobre rozwiązania, problemy i wyzwania.

Mamy nadzieję, że konferencja organizowana przez Polski Komitet Narodowy ICOMOS pozwoli opracować wnioski pomoce w ochronie i zarządzaniu zasobem dziedzictwa archeologicznego.

3. INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Wyboru referatów do ogłoszone podczas konferencji dokonają recenzenci powołani przez Komitet Organizacyjny konferencji. Autorzy referatów zostaną poinformowani o decyzji recenzentów do dnia 10 kwietnia 2026 r.

Materiały konferencyjne zostaną opublikowane w czasopiśmie naukowym „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego”.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.icomos-poland.org/pl/dzialania/konferencje/742-konferencja-naukowa-pkn-icomos-ochrona-dziedzictwa-archeologicznego-teoria-i-praktyka-problemy-i-wyzwania.html>

II Akademia Konserwatorska PKN ICOMOS

1-4 lipca 2026

Województwo zachodniopomorskie: Szczecin, Stargard, Kołbacz, Trzebiatów, Kamień Pomorski

Akademia Konserwatorska jest inicjatywą skierowaną do doświadczonych specjalistów - konserwatorów, architektów, urbanistów oraz przedstawicieli administracji publicznej - którzy w swojej codziennej pracy zajmują się ochroną dziedzictwa kulturowego, jego konserwacją, utrzymaniem oraz zarządzaniem. Druga edycja Akademii Konserwatorskiej odbędzie się we współpracy z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz władzami samorządowymi miast na trasie tegorocznego spotkania. Tematyka Akademii będzie koncentrować się wokół problematyki zarządzania Pomnikami Historii, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań związanych z ich ochroną, utrzymaniem oraz funkcjonowaniem w kontekście współczesnych uwarunkowań społecznych, gospodarczych i prawnych.

XII Szkoła Letnia PKN ICOMOS

5-7 sierpnia 2026

Krosno i okolice

Szkoła Letnia jest adresowana przede wszystkim do młodych specjalistów różnych profesji zajmujących się ochroną dziedzictwa, dla których będzie to okazja do nabycia nowej wiedzy i doświadczeń. Tegoroczna Szkoła Letnia organizowana jest we współpracy z Muzeum Rzemiosła w Krośnie i Miejskim Konserwatorem Zabytków w Krośnie. Jej tematem przewodnim będzie: „Bezpieczeństwo zbiorów i ochrona dziedzictwa”. W ramach spotkania planowana jest m.in. wizyta w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce oraz naukowy objazd terenowy po pograniczu polsko-słowackim.

Oba wydarzenia obejmą prezentacje, dyskusje eksperckie oraz wizyty studyjne, umożliwiające pogłębioną analizę wybranych zagadnień w terenie oraz wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami i zaproszonymi ekspertami.

Szczegółowy program obu wydarzeń oraz formularze zgłoszeniowe zostaną opublikowane w drugiej połowie kwietnia. Podobnie jak w poprzednich edycjach, proces aplikacyjny będzie obejmował m.in. CV oraz rekomendacje. Liczba miejsc w obu wydarzeniach będzie ograniczona.

Aktualne informacje będą publikowane na stronie PKN ICOMOS: <https://icomos-poland.org/pl/>

Zachęcamy również do śledzenia naszych mediów społecznościowych, gdzie będziemy na bieżąco informować o szczegółach programu i rekrutacji.

W przypadku pytań prosimy o kontakt z Sekretariatem PKN ICOMOS.

Już dziś serdecznie zapraszamy do zapisania wskazanych terminów w kalendarzu. Będziemy wdzięczni za przekazanie tej informacji osobom, które mogą być zainteresowane udziałem.

Z wyrazami szacunku

prof. B. Szmygin

Prezes PKN ICOMOS

ICOMOS Statement on the Middle East

ICOMOS fully supports UNESCO's expression of concern regarding cultural heritage amid the escalating situation in the Middle East, and reiterates the urgent need to respect and uphold international conventions that safeguard this shared heritage.

In this context, ICOMOS also stresses the importance of respecting international humanitarian law and ensuring the protection of civilians, including all those working to safeguard cultural heritage. ICOMOS has been contacting ICOMOS National Committees and colleagues across the affected countries to check on their personal safety and to gather information to monitor developments and impacts on cultural heritage.

More information:

<https://www.icomos.org/actualite/icomos-statement-middle-east/>

<https://www.unesco.org/en/articles/unesco-expresses-concern-over-protection-cultural-heritage-sites-amidst-escalating-violence-middle>

ICOMOS University Forum Summer School 2026

Organized by ICOMOS Türkiye Emerging Professionals Working Group

29 JUNE - 3 JULY
2026

COEXISTENCE
BERGAMA
RETHINKING LIVING HERITAGE IN A LAYERED CITY

We are pleased to announce the Call for Applications for the ICOMOS University Forum Summer School 2026 “Coexistence Bergama: Rethinking Living Heritage in a Layered City,” which will take place in Bergama, Türkiye, between 29 June and 3 July 2026. The summer school is organised by the ICOMOS Türkiye Emerging Professionals Working Group, in collaboration with ICOMOS University Forum, ICOMOS Türkiye, ICOMOS Hungary, and the German Archaeological Institute (Istanbul), with the support of Bergama Municipality, Bergama World Heritage Site Management, Bergama Museum, Bergama Culture and Arts Foundation and Sarı Denizaltı Arts Initiative.

The summer school aims to explore the theme of coexistence within the context of Bergama’s multi-layered cultural landscape. As a UNESCO World Heritage Site shaped by continuous human settlement from antiquity to the present, Bergama offers a unique setting for interdisciplinary discussions on living heritage, urban integrity, and future-oriented conservation approaches.

The programme will bring together students, emerging professionals, researchers, and practitioners from diverse disciplinary backgrounds. Through lectures, site visits, roundtable discussions, and collaborative workshop sessions, participants will engage with three main thematic perspectives:

- Reconsidering the urban integrity of the Red Hall and its surroundings
- Visioning the future of Sümerbank Industrial Site
- Transmitting the narrative multi-layered cultural landscape

Applications: 17 March – 19 April 2026

Announcement: 27 April 2026

Capacity: 30 participants

More informations:

<https://www.icomos.org.tr/?Sayfa=Etkinlik&sira=37&tur=2&dil=en>

International Day for Monuments and Sites 2026 Emergency Response for Living Heritage in contexts of Conflicts and Disasters

Celebrated each year on 18 April, the ICOMOS International Day for Monuments and Sites (IDMS), provides heritage enthusiasts, heritage professionals and ICOMOS members with the opportunity to shine a spotlight on the shared responsibility of safeguarding our heritage. This year, IDMS focuses on bringing visibility to the work undertaken to conserve and protect the world’s culturally significant “Living Heritage” – increasingly at risk from accelerating disasters and conflicts unfolding in complex, multi-hazard contexts.

What is “Living Heritage”?

UNESCO defines “Living Heritage” as the “oral traditions, performing arts, social practices, rituals and festive events, knowledge and practices concerning nature and the universe, and the knowledge and skills related to craftsmanship”. In its work, ICOMOS understands “Living Heritage” to encompass all dimensions of cultural heritage – tangible, intangible and natural*.

How can heritage professionals, communities, institutions, and decision-makers at all levels better respond to these disasters and conflicts affecting living heritage? What role can they collectively play, and what do they need to be effective in that work?

More information:

<https://www.icomos.org/actualite/idms-2026/>

Four experts sought for the European Heritage Label Panel (2027–2029)

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture

Culture, Creativity and Sport
Creative Europe

This call aims to establish a high-quality pool of independent experts to support the European Commission in the implementation of the European Heritage Label (EHL) action. From this pool, four experts will be appointed as members of the European Heritage Label Panel for the 2027–2029 mandate.

Role of the experts

Experts appointed to the panel from the pool will contribute to the selection and monitoring of European Heritage Label sites at the European Union level. Their role is essential to ensuring that the Label continues to recognise sites of outstanding symbolic value that reflect Europe's history, shared values, and democratic foundations.

Panel members will work collectively to:

assess candidate sites proposed by participating Member States against the EHL objectives and criteria
take part in selection and monitoring meetings organised by the European Commission
contribute to public reports and formal recommendations on the award, follow-up, or possible withdrawal of the Label

Who can apply?

- natural persons only
- independent experts

Required expertise

Applicants must demonstrate in their CV and motivation letter that they meet the following minimum requirements:

- a master's degree in political science, history, social sciences, remembrance policy, cultural heritage, or a related field
- at least eight years of professional experience in academia, teaching, research, or a related area
- at least five years of substantial experience in drafting reports for international organisations, governments, European institutions, or similar bodies
- excellent command of English (both oral and written, level C1 of the Common European Framework of Reference for Languages). English is the working language of the panel. Applicants must demonstrate their ability to work in English through activities listed in their CV.

Additional assets (considered an advantage):

- knowledge of cultural heritage issues within Europe, or of European cultural policies
- relevant publications, research topics, or previous commitments in these areas

More information:

<https://culture.ec.europa.eu/funding/calls/four-experts-sought-for-the-european-heritage-label-panel-2027-2029>

Konferencje

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków

Częstochowa, Klasztor oo. Paulinów na Jasnej Górze, 16-17.04.2026 r.

Uprzejmie informujemy, że obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków odbędą się 16-17 kwietnia w Klasztorze oo. Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie.

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków to święto wszystkich tych, którzy z pasją i zaangażowaniem działają na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń - konserwatorów, historyków sztuki i architektury, archeologów, urbanistów, właścicieli i opiekunów zabytków oraz osób instytucjonalnie lub prywatnie zaangażowanych w ochronę zabytków.

Święto zostało ustanowione w 1983 roku przez Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków (ICOMOS) i wpisane na listę ważnych dat UNESCO jako wydarzenie o globalnym znaczeniu. Co roku obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków stają się okazją do rozmowy o najlepszych praktykach w zarządzaniu dziedzictwem, dzielenia się doświadczeniami, a także promowania zagadnień związanych z ochroną zabytków. To też wyjątkowa okazja do uhonorowania i docenienia tych, którzy z oddaniem oraz pasją działają na rzecz zachowania naszego dziedzictwa kulturowego.

Formularz rejestracyjny wraz z programem wydarzenia dostępny jest pod linkiem:

https://rejestracja.nid.pl/mdoz_2026

Formularz aktywny jest do 3 kwietnia 2026 r.

XLI LUBELSKA KONFERENCJA

Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w 2025 r.
Muzeum Narodowym w Lublinie, 15-16 czerwca 2026 r.

UMCS
PATRONAT HONOROWY JM REKTORA

UMCS
INSTYTUT ARCHEOLOGII

Instytut Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Muzeum Narodowe w Lublinie zapraszają do wzięcia udziału w XLI LUBELSKIEJ KONFERENCJI Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w 2025 r., która odbędzie się 15-16 czerwca 2026 r. w Muzeum Narodowym w Lublinie.

Chętnych do wzięcia czynnego udziału w konferencji prosimy o wypełnienie formularza znajdującego się pod linkiem:

<https://www.umcs.pl/pl/enqForm,karta-zgloszeniowa-udzialu-w-xli-lubelskiej-konferencji-badania-archeologiczne-w-polsce-srodkowowschodniej-zachodniej-bialorusi-i-ukrainie-w-roku-2025,2664.html>

Preferujemy wystąpienia prezentujące projekty badawcze, badania interdyscyplinarne oraz wyniki badań archeologicznych wykopaliskowych bądź realizowanych innymi metodami, prowadzone w 2025 r. Przewidujemy następujące formy wystąpień: referaty – maksymalny czas wystąpień do 25 min., komunikaty – maksymalny czas wystąpień do 15 min. oraz postery (preferowane wymiary: 100 × 70 cm).

Opłatę konferencyjną w wysokości 100 zł (studenci i doktoranci 50 zł) prosimy wpłacać do 11 maja, na konto: 98 1140 1094 0000 2905 1600 1172, w tytule przelewu podając imię i nazwisko uczestnika konferencji, wraz z adnotacją „opłata konferencyjna 2026”.

Organizatorzy nie pokrywają kosztów podróży i zakwaterowania Uczestników wydarzenia. Służą natomiast informacją o lubelskiej bazie noclegowej. Dodatkowe informacje będą przesyłane w kolejnych komunikatach. Pytania dotyczące konferencji prosimy kierować na adres: archeologiakonferencja@mail.umcs.pl

VIII Warszawska Konferencja Konserwatorska 2026

„Problematyka konserwatorska zabytkowych obszarów przemysłowych w miastach”

Warszawa, 18–19 czerwca 2026 r.

Warszawa

Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków m.st. Warszawy organizuje w dniach 18–19 czerwca 2026 r. kolejną edycję Warszawskiej Konferencji Konserwatorskiej (WKK). Tegoroczne wydarzenie odbędzie się pod hasłem: „Problematyka konserwatorska zabytkowych obszarów przemysłowych w miastach”.

O konferencji

Warszawska Konferencja Konserwatorska to ogólnopolska konferencja poświęcona szeroko pojętym zagadnieniom konserwatorskim oraz ochronie i kształtowaniu krajobrazu kulturowego miast. Stanowi ważną platformę wymiany wiedzy i doświadczeń, prezentacji dobrych praktyk oraz integracji środowiska konserwatorskiego. Uczestniczą w niej m.in. miejscy i wojewódzcy konserwatorzy zabytków, architekci, urbaniści, projektanci, przedstawiciele administracji publicznej, instytucji kultury, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych oraz specjaliści zajmujący się ochroną i opieką nad zabytkami.

Temat przewodni VIII WKK

Temat przewodni tegorocznej WKK koncentruje się na obszarach przemysłowych i ich znaczeniu w strukturze współczesnych miast. Podkreślony zostanie ich miastotwórczy charakter oraz wyzwania związane z zagospodarowaniem terenów przemysłowych położonych w śródmiejskich lokalizacjach. Ochrona dziedzictwa przemysłowego obejmuje nie tylko zachowaną architekturę, lecz także wartości niematerialne, czytelność dawnych funkcji, historyczne technologie, układy przestrzenne oraz pamięć o ludziach i miejscach związanych z rozwojem przemysłu. W ramach konferencji planujemy analizę przykładów zrewitalizowanych obszarów przemysłowych, omówienie skutecznych form ochrony konserwatorskiej i narzędzi planistycznych, dyskusję dotyczącą rozpoznania i waloryzacji powojennych terenów przemysłowych oraz refleksję nad możliwościami nadawania im nowych funkcji przy jednoczesnym poszanowaniu ich wartości kulturowych.

Poprzednie edycje

VII WKK (2025): Wnętrza odbudowanych zespołów staromiejskich – z okazji 45 lecia wpisu Starego Miasta na listę UNESCO i 80 lecia odbudowy Warszawy.

VI WKK (2023): Miasto podziemne – badania konserwatorskie i zarządzanie obiektami podziemnymi.

V WKK (2022): Zabytkowa architektura drewniana w ośrodkach miejskich – ochrona w kontekście urbanizacji.

IV WKK (2021): Zabytkowe lokale miejskie – między zachowaniem a modernizacją.

III WKK: Autentyzm nieznan – konserwacja tynków i malarstwa ściennego.

II WKK: Rany pamięci – ślady zniszczeń z II wojny światowej.

I WKK: Służby konserwatorskie w 20 leciu międzywojennym.

Materiały z poprzednich WKK dostępne są na stronie Biura Stołecznego Konserwatora Zabytków: <https://um.warszawa.pl/waw/zabytki/warszawska-konferencja-konserwatorska1>

Zapisy i więcej informacji dostępne będą wkrótce na stronie Biura Stołecznego Konserwatora Zabytków. Udział w konferencji jest bezpłatny.

Wydarzenia religijne i społeczno-polityczne były nie tylko tłem trendów w architekturze i sztuce, ale często je inspirowały lub wpływały na kierunek, w którym ewoluowały. Sztuka, w tym architektura, rozumiana jako środek przekazu idei wpływając na sposób ich zrozumienia, często inicjowała zmiany w sposobie ich odbioru, stając się niemyym świadkiem całej ich złożoności. Dla prawidłowego pojmowania sztuki należy zrozumieć kontekst historyczny właściwy dla chwili jej powstania. Wyjątkowość zabytków architektury polega na utrwalaniu w jednym dziele idei ludzi, którzy na przestrzeni stuleci odciskali na nich swe piętno. Temat wiodący konferencji wiąże się z wieloma aspektami, nie tylko natury technicznej, ale również historycznej, teologicznej czy też kulturowej. Konferencja ma na celu umożliwienie zrozumienia wzajemnych relacji pomiędzy wydarzeniami historyczno-społecznymi oraz będącą ich odbiciem sztuką, w tym architekturą, poprzez przedstawienie różnych punktów widzenia na procesy kształtujące współczesne wyobrażenie o szeroko pojętym dziedzictwie kulturowym Europy.

Autorzy chcący wziąć udział w konferencji proszeni są o przesłanie abstraktu oraz artykułu w języku konferencyjnym. Więcej informacji na stronie internetowej konferencji. Program konferencji będzie zawierał jedynie artykuły zaakceptowane przez recenzentów. Artykuły powinny koncentrować się na tematach związanych z szeroko pojętym dziedzictwem kulturowym, wymienionych powyżej. Warunkiem publikacji artykułu jest rejestracja min. jednego autora jako uczestnika. Artykuły dopuszczone do publikacji po recenzji będą opublikowane w formie MONOGRAFII dostępnej w formule Open Access (Punkty MNISW: 100).

15.04.2026 - 15.05.2026 - Termin nadsyłania abstraktów

Rejestracja uczestników

Rejestracja uczestników będzie możliwa od 1 Sierpnia 2026

Szczegóły (w tym formularz rejestracyjny) będzie dostępny na stronie konferencji.

Ostateczny termin rejestracji 31 Sierpnia 2026

Więcej informacji na stronie:

<https://eucucomm.eu/>

A dark green rectangular graphic with a subtle circular pattern. In the top left corner is a red square icon containing a white stylized 'F' and 'H' logo. To its right, the text 'Register till the 18th of April 2026' is written in white. Below this, the title 'FuturHist Retrofit Academy' is displayed in a large, bold, orange-red font. Underneath the title, 'E-learning Course' is written in white, followed by '20 APRIL - 31 MAY 2026 (ONLINE)' in orange-red. At the bottom, 'European Summer Academy on the Refurbishment of Historic Buildings' is written in white, with '7-13 SEPTEMBER 2026 (KRAKÓW, POLAND)' in orange-red below it.

Register till the 18th of April 2026

FuturHist Retrofit Academy

E-learning Course
20 APRIL - 31 MAY 2026 (ONLINE)

European Summer Academy on the
Refurbishment of Historic Buildings
7-13 SEPTEMBER 2026 (KRAKÓW, POLAND)

Unlock the potential of historic buildings. Join an international cohort of experts to master the energy transition of our built heritage. The registration is now open till the 18th of April!

As Europe moves toward a carbon-neutral future, the refurbishment of historic buildings presents a unique challenge: how do we achieve modern energy standards without losing cultural identity? The FuturHist Retrofit Academy offers a specialised, two-stage capacity-building programme designed to bridge the gap between heritage conservation and high-performance energy efficiency.

Co-organised by the Sendzimir Foundation and ICOMOS, with the participation of academic and technological partners involved in the Horizon Europe FuturHist project, this programme provides practitioners with the methodologies, tools, and innovative solutions developed within the project.

More information:

<https://futurhist.eu/news/the-registration-for-the-futurhist-retrofit-academy-is-now-open/>

Kongres Architektury Polskiej Muzeum Historii Polski, Warszawa, 14–15 maja 2026

Zbliżający się Kongres Architektury Polskiej odbywający się pod hasłem: „Przestrzeń – wartość i odpowiedzialność” jest wspólnym przedsięwzięciem całego środowiska architektonicznego reprezentowanego przez Rzeczypospolitą Polską, Stowarzyszenie Architektów Polskich oraz Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki. Pretekstem dla organizacji dwudniowych obrad jest potrzeba zbudowania i wzmocnienia świadomości społecznej na temat roli architektury oraz środowiska zbudowanego.

Narzędziem do tego będzie stworzenie przestrzeni do dyskusji o kondycji polskiej architektury oraz do ukazania przemian, jakie dokonały się w niej w ostatnich dekadach. Organizatorom zależy na tym, aby wykazać, że architektura tworzy wartość większą od wartości samych wznoszonych obiektów, a zakres jej oddziaływania jest znacznie szerszy – m.in. buduje przestrzeń dla pracy i życia, czy rozwiązuje problemy społeczne. Podobnie jest z zawodem architekta, którego zadaniem jest również ochrona dziedzictwa narodowego, a także budowa nowego – dla przyszłych pokoleń. Z tego powodu tematem wiodącym kongresu będzie wypracowaniem założeń wprowadzenia do ładu prawnego pakietu regulacji ustawowych tworzących Polską Politykę Architektoniczną.

Niezależnie od głównego wątku debaty w kilkunastu panelach dyskusyjnych, prowadzonych w trzech ścieżkach tematycznych i przygotowanych przez Radę Programową, do której zostali zaproszeni uznani architekci oraz osoby zajmujące się na co dzień tematyką architektury i urbanistyki, omówione będą kluczowe zagadnienia dla środowiska architektonicznego. Podczas dwudniowych obrad rozmowy toczyć się będą wokół wpływu architektury na obszary codziennego funkcjonowania człowieka oraz społeczeństwa, m.in.: kształtowania estetyki, przestrzeni i gustów społecznych, zdrowia psychicznego i fizycznego, bezpieczeństwa energetycznego oraz klimatycznego, więzi społecznych, rozwoju innowacji i nowych technologii, ochrony dziedzictwa narodowego, dostępu do kultury i edukacji, ekonomii i budżet Państwa czy wreszcie zrównoważonego rozwoju.

Odbywać się one będą w dniach 9-17 maja br. na ulicach oraz w instytucjach kulturalnych stolicy oraz w wybranych miastach Polski przy zaangażowaniu i wsparciu Okręgowych Izb Architektów. Planowane są między innymi: projekcje filmów architektonicznych, pikniki dla całych rodzin, spacerów miejskie czy wystawy. Kongres będzie więc nie tylko platformą do merytorycznej debaty, ale także okazją do integracji szeroko pojętego środowiska architektonicznego oraz środowisk biorących udział w kształtowaniu przestrzeni zabudowanej. Będzie też służył edukowaniu i uwrażliwianiu mieszkańców polskich miast na otaczający ich ład przestrzenny.

Z radością informujemy, że w dniu 21 marca br. (sobota) uruchomiliśmy rejestrację dla architektów na Kongres Architektury Polskiej: <https://kongresarchitekturypolskiej.pl/rejestracja.html>

Przedstawiciele innych grup zawodowych powiązanych z procesem inwestycyjnym oraz sympatycy architektury będą mogli dokonać rejestracji nieco później - od dnia 2 kwietnia br. (czwartek), poprzez ten sam adres co architekci.

Więcej informacji na temat kongresu dostępne na stronie:

<https://kongresarchitekturypolskiej.pl/>

Kolejną, już XIV edycję konferencji z cyklu „Architektura Miast” chcielibyśmy poświęcić detalom architektonicznym zdobiącym fasady i elewacje budynków o różnym charakterze i proveniencji, zarówno prywatnych, jak i publicznych, takich jak między innymi: kamienice, wille, pałace, budynki administracji państwowej i samorządowej, domy handlowe, szkoły czy kościoły. Chcielibyśmy, aby zagadnienie to zostało pokazane w możliwie szerokim ujęciu, uwzględniającym historię realizacji, znaczenia ideowe związane z funkcją budynku, wykorzystywanie nowatorskich technologii i rozwiązań budowlanych, ale również zmieniające się mody i społeczny odbiór.

Celem konferencji jest również przedstawienie konkretnych realizacji architektonicznych w szerszym kontekście przestrzeni miejskiej i wzajemnego oddziaływania jednych form na inne. Konferencja stanowi jednocześnie okazję do przybliżenia sylwetek architektów i budowniczych odpowiedzialnych za konkretne realizacje.

Podstawowym celem konferencji jest przedstawienie zagadnień dotychczas nieprezentowanych i najnowszych wyników badań. Tematy wystąpień powinny dotyczyć przede wszystkim architektury z obszaru Polski, w tym zagadnień związanych z regionem kujawsko-pomorskim, nie wykluczając odniesień do architektury europejskiej.

Konferencja stanowi kontynuację cyklu zainicjowanego w 2008 roku pod tytułem „Architektura Miast”. Od 2016 roku tematyczne sesje naukowe odbywają się we wrześniu każdego roku i są okazją do zgłębiania zagadnień z zakresu architektury XIX i XX wieku. Dotychczas podejmowane były takie tematy jak: architektura sakralna, szpitalna, tereny zielone, architekci w miastach, architektoniczny wystrój wnętrz, architektura przemysłowa, architektura siedzib administracji państwowej i samorządowej oraz obiektów związanych z transportem i komunikacją.

Więcej informacji na stronie:

<https://kpck.pl/xiv-ogolnopolska-konferencja-naukowa-cyklu-architektura-miast-zapraszamy-udzialu/>

Konferencja Silver Design w architekturze
Warszawa, ul. Puławska 354/356, 14.04.2026 r.

**Silver design
w architekturze**

Przestrzeń podążająca za wiekiem

14.04.2026
godz. 10:00

Siedziba Kinnarps Polska
ul. Puławska 354/356, 02-819 Warszawa

organizator: GRUPO SZCZĘCIE ARCHITECTURE
partnerzy: Kinnarps HEWI
patroni honorowi: PLGBC
patroni medialni: SENORA, 60, ARCHISNOB

Zapraszamy na drugą edycję konferencji Silver Design w architekturze. Po sukcesie pierwszej edycji w tym roku ponownie zajmiemy się wyzwaniami, które stoją przed twórcami przestrzeni dostosowanej do zmian demograficznych, które obserwujemy w polskim społeczeństwie. Tematem przewodnim będzie Evidence Based Design w architekturze senioralnej, ale zakres tematyczny naszego spotkania będzie dużo szerszy.

Spółeczeństwo polskie należy do grupy najszybciej starzejących się społeczeństw eu-ropejskich, zajmując od wielu lat miejsce w światowej trzydziestce krajów demograficznie zagrożonych. Obecnie co czwarta osoba ma ponad 60 lat, przy czym liczba ta stale rośnie. W 2021 roku wynosiła 9,7 mln, czyli poziom 25,7% populacji.

Zgodnie z prognozami liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 ma wzrosnąć do poziomu 10,8 mln. Dynamika wzrostu tej grupy wiekowej spowodowana jest wchodzeniem w wiek senioralny roczników urodzonych w latach 60. ubiegłego wieku, będących najliczniejszymi w całym okresie powojennym.

Stawia to zupełnie nowe wyzwania przed przestrzenią, która jest tworzona dla seniorów i wymaga zmiany podejścia do projektowania, które jest świadome potrzeb pokolenia Silver. Dlatego w centrum naszego tegorocznego spotkania będzie metodologia Evidence Based Design, która powinna być podstawą każdego, odpowiedzialnego podejścia do projektowania przestrzeni Silver o różnej funkcjonalności.

Więcej informacji na stronie:

<https://sztuka-architektury.pl/article/18785/konferencja-silver-design-w-architekturze-2026-14042026>

Wydarzenia

Współpraca Łazienek Królewskich i Teatru Wielkiego - Opery Narodowej

Muzeum Łazienki Królewskie zawarło z Teatrem Wielkim - Operą Narodową porozumienie o współpracy. Dzięki temu powstaną m.in. wspólne projekty artystyczne i edukacyjne.

18 marca 2026 r. list intencyjny podpisali dr Marianna Otmianowska, dyrektor Muzeum Łazienki Królewskie oraz Boris Kudlička, dyrektor Teatru Wielkiego - Opery Narodowej w Warszawie. Stanowi to istotny krok w kierunku zacieśnienia współpracy między obiema instytucjami.

Zakres współdziałania obejmuje wiele wspólnych inicjatyw, w tym m.in. nowe projekty artystyczne i edukacyjne, przygotowanie wystawy razem z Muzeum Teatralnym, a także letnie wydarzenia teatralne w Amfiteatrze, który zostanie ponownie otwarty dla publiczności po generalnym remoncie konserwatorskim.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/aktualnosci/wspolpraca-lazienek-krolewskich-i-teatru-wielkiego>

Uroczysta prezentacja i konferencja: „Historyczny powrót głowy św. Jakuba Starszego” Muzeum Zamkowe w Malborku

To był ważny dzień dla Muzeum Zamkowego w Malborku. Zaginiona po wojnie głowa figury św. Jakuba, po wielu latach starań powróciła do kościoła na Zamku Wysokim. Dla Muzeum to wyjątkowe wydarzenie, które wymagało uroczystej oprawy. 25.03.2026 do zamku tłumnie przybyli goście by osobiście być świadkami tego uroczystego powrotu.

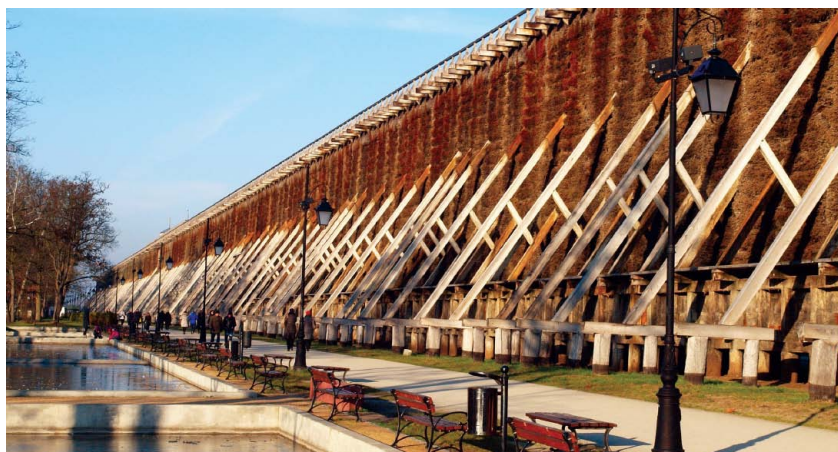
Spotkanie rozpoczął dr hab. Janusz Trupinda, Dyrektor Muzeum Zamkowego w Malborku, który powitał przybyłych gości, w tym między innymi Panią Annę Olkowską-Jacyno Wicewojewodę Pomorską, Panią Elżbietę Rogowską Zastępcę Dyrektora Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Pana Marka Charzewskiego Burmistrza Malborka oraz Pana Pawła Cywińskiego Pełnomocnika Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ds. Żuław Wiślanych.

Dlaczego celebруем powroty każdego najdrobniejszego elementu dawnego wyposażenia ze zbiorów malborskiego zamku? Takim pytaniem Pan Dyrektor przybliżył temat misji Muzeum Zamkowego w Malborku, czyli opowiadanie historii trzech zamków, tj. w Malborku, w Kwidzynie oraz w Sztumie. Z tej misji wynikają działania muzeum – pielęgnowanie pamięci o różnych okresach historycznych, a co za tym idzie, prowadzenie badań czy poszukiwanie utraconych zabytków. Jednym z takich zabytków jest właśnie głowa figury św. Jakuba, która razem z torsem postaci, przebywała na zamku od średniowiecza aż do lat powojennych, kiedy to zaginęła. „W jednym małym artefakcie zawarta jest cała historia zamku” – podsumował Pan Dyrektor.

Więcej informacji na stronie muzeum:

<https://zamek.malbork.pl/aktualnosci/uroczysta-prezentacja-i-konferencja-historyczny-powrot-glowy-sw-jakuba-starszego/>

„Ciechocińska Solanka – prozdrowotne wody Pomorza i Kujaw” Ciechocinek, 15-17.03.2026 r.

W dniach 15-17 marca 2026 r., odbyło się międzynarodowe sympozjum „Ciechocińska Solanka – prozdrowotne wody Pomorza i Kujaw”.

Konferencja ta stanowi kontynuację realizowanej od kilku lat w Ciechocinku serii konferencji pod wspólnym tytułem „Solankowa Dolina”. Zgodnie z myślą przewodnią wydarzenie to dedykowane jest naukowcom, geologom i hydrologom, lekarzom, fizjologom, terapeutom oraz rehabilitantom, a także przedstawicielom biznesu, samorządów oraz wszystkim osobom zaangażowanym w promocję turystycznych i prozdrowotnych walorów Ziemi Kujawsko-Pomorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Ciechocinka. Tegoroczną edycją konferencji poświęconą była historii odkrycia i rozwoju, a także ocenie zasobów hydromineralnych oraz właściwości prozdrowotnych ciechocińskiej solanki. Podjęte zostały również zagadnienia związane ze znaczeniem budowy geologicznej terenów Kotliny Toruńskiej, zlokalizowanej w Pradolinie Wisły oraz z występowaniem wód podziemnych na obszarze Kujaw i Pomorza.

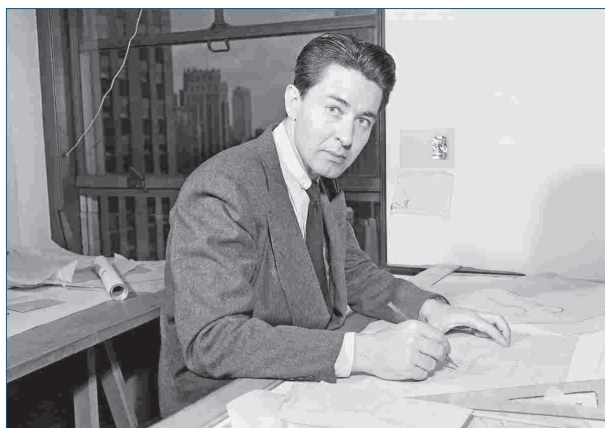
W trakcie obrad zostały omówione także kwestie związane z eksploatacją i pozyskiwaniem „białego złota” – soli oraz produktów powstających na jej bazie, w tym wyrobów i preparatów kosmetycznych oraz medycznych. Istotnym elementem konferencji była również tematyka rozwoju balneologii, rehabilitacji sportowej i pourazowej, a także innych form aktywności prozdrowotnej realizowanych zarówno w uzdrowiskach Kujaw i Pomorza, jak i innych regionów Polski i Europy.

Na konferencji, pierwszego dnia (15 marca) wystąpiła także Pani dr Katarzyna Pałubska, członkini PKN ICOMOS, z referatem „Ciechocinek – miasto światowego dziedzictwa UNESCO”

Wystawy

Humanistyczny modernizm. Maciej i Stanisława Nowiccy
Muzeum Architektury we Wrocławiu, do 14 czerwca 2026 roku

Związaną architekturę z człowiekiem, dla którego jest przeznaczona, można by nazwać humanizmem naszej sztuki.

Maciej Nowicki

Czy architektura może być jednocześnie nowoczesna konstrukcyjnie i głęboko zakorzeniona w ludzkim doświadczeniu? Właśnie na tym napięciu – między techniką a wrażliwością, między modernizmem a empatią – opiera się opowieść o humanistycznym wymiarze architektury XX wieku.

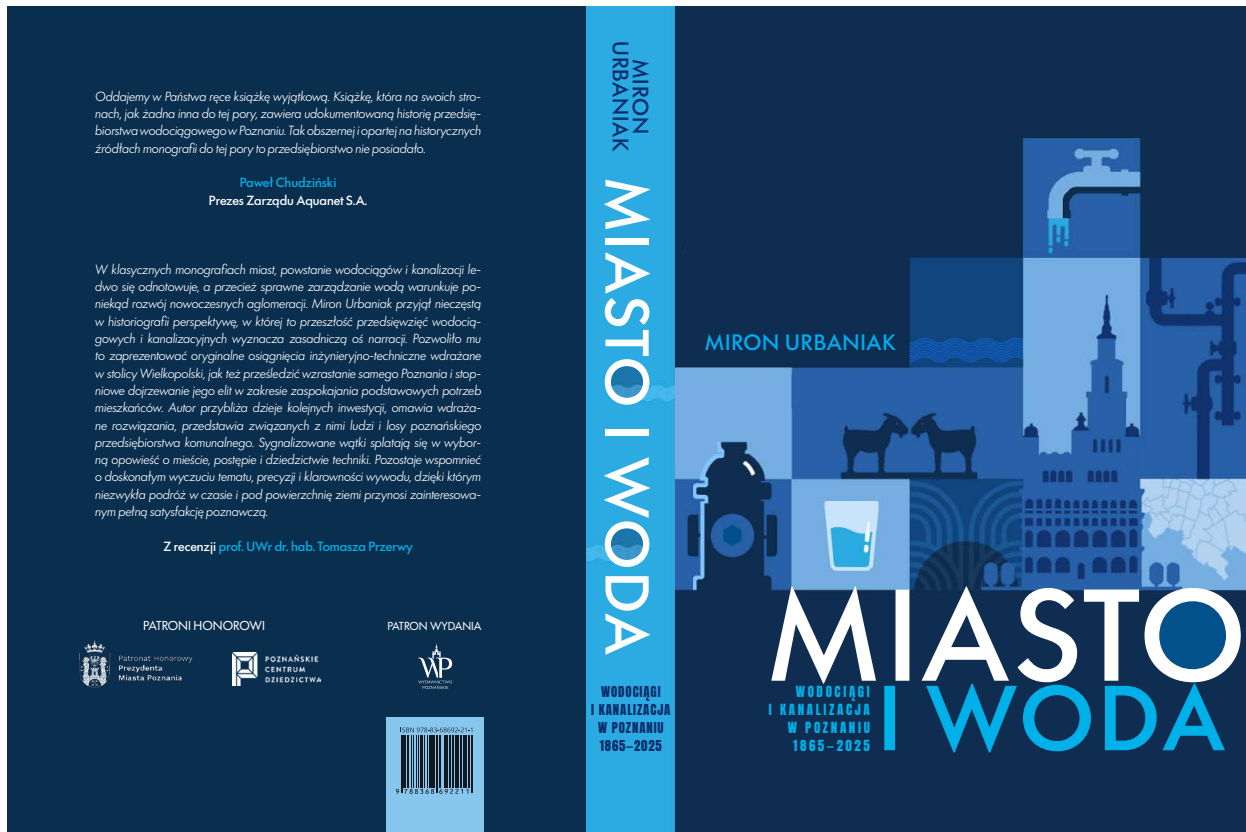
Stanisława Sandecka-Nowicka i Maciej Nowicki działali między Europą a Stanami Zjednoczonymi, współpracując transatlantycki obieg idei. Ona – utalentowana graficzka i projektantka – została pierwszą w historii Stanów Zjednoczonych profesorką architektury. On – mimo krótkiego życia – współpracował z czołowymi architektami swojej epoki przy prestiżowych realizacjach, których rozwój przerwała tragiczna śmierć. Ich wspólna droga to historia pasji, odwagi i konsekwencji, ale także odpowiedź na dramatyczne doświadczenia pierwszej połowy XX wieku. Z osobistych przeżyć, emigracyjnego doświadczenia i wiary w lepsze jutro stworzyli program nauczania oraz projekty architektoniczne, które redefiniowały relację między formą, konstrukcją i człowiekiem. Łączyli najnowsze osiągnięcia inżynieryjne z szacunkiem dla lokalnego kontekstu i społeczną odpowiedzialnością, budując wizję humanistycznego modernizmu – otwartego na dialog, miejsce i różnorodność.

Wrocławska odsłona wystawy rozszerza tę narrację o nowe materiały i interpretacje. Po raz pierwszy zaprezentowana zostanie szeroka kolekcja oryginalnych szkiców i projektów ze zbiorów Muzeum Architektury we Wrocławiu, Muzeum Warszawy oraz kolekcji rodzinnych, a także plakaty z Muzeum Narodowego w Warszawie. Dzięki współpracy z Government Museum and Art Gallery w Chandigarh zaprezentujemy kolorowe reprodukcje szkiców Macieja Nowickiego, wcześniej znanych jedynie z czarno-białych kopii. Istotnym elementem ekspozycji są również współczesne interpretacje twórczości Nowickich autorstwa Alicji Bielawskiej, Diany Lelonek i Centrali. Wystawa wykracza poza prezentację dorobku architektonicznego, stając się także przestrzenią namysłu nad relacją między architekturą, sztuką i edukacją – strategią, w której także dziś można szukać inspiracji i nowych dróg rozwoju architektury.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.ma.wroc.pl/pl/artikul/humanistyczny-modernizm-maciej-i-stanislaw-nowiccy/>

Nowa książka prof. Mirona Urbaniaka: Miasto i woda. Wodociągi i kanalizacja w Poznaniu 1865–2025

W piątek 20 marca b.r. odbyła się na Śródcie w Poznaniu w Bramie Poznania ICHOT promocja najnowszej książki prof. Mirona Urbaniaka, przewodniczącego Komisji Dziedzictwa Techniki PKN ICOMOS. Praca dotyczy dziejów zaopatrzenia w wodę i usuwania ścieków w stolicy Wielkopolski na przestrzeni minionych stuleci. Na niemal 400 stronach autor zaprezentował równoległe rozwój systemów gospodarki wodnej i ściekowej w Poznaniu. W sferze zaopatrzenia w wodę omówiony został m.in. słynny wodociąg grawitacyjny hrabiego Edwarda Raczyńskiego, a następnie mechaniczny wodociąg rzeczny Johna Moore’a z lat 60. XIX w., czerpiący wodę z rzeki Warty. Następnie sporo uwagi poświęcone zostało procesowi fundamentalnego ze względów zdrowotnych przejścia z poboru wody rzecznej na rzecz ujęć wód podziemnych, a w końcu budowie międzywojennego zakładu wodociągowego na Dębcu, jak również powojennego w Mosinie. Z kolei w sferze gospodarki ściekowej omówione zostały unikatowe na skalę europejską komory ściekowe na Winiarach i Jeźycach, a dalej rozwijana na przełomie XIX i XX w. sieć kanalizacyjna wraz z poznańskim majstersztykiem architektury sanitarnej, czyli „bazylikową” bryłą stacji pomp ściekowych z 1909 r. etc.

Wiodąc czytelnika przez zakamarki podziemnego świata niezwykle ważnej dla życia każdego skupiska ludzkiego infrastruktury technicznej, prof. Miron Urbaniak – jak przystało na specjalistę od dzieł inżynierii komunalnej – wskazuje również najcenniejsze zabytkowo obiekty oraz unikatowe rozwiązania techniczne wodociągów i kanalizacji grodu św. Piotra i Pawła. Warto dodać, że jest to pierwsza monografia wodociągów i kanalizacji Poznania, a w dorobku prof. Urbaniaka to kolejna praca z zakresu dziedzictwa i zabytków techniki komunalnej w Polsce. Jego wcześniejsze książki ukazują wyjątkową znajomość i wiedzę w sferze niepowtarzalnego dziedzictwa wodociągów oraz kanalizacji Wrocławia, a także państwo-

wych wodociągów górnośląskich. Promowana publikacja powstała z inicjatywy i pod patronatem poznańskiej spółki wodno-ściekowej, czyli firmy Aquanet S.A.

Książka do nabycia między innymi na stronie:

<https://wydawnictwopoznanskie.pl/produkt/miasto-i-woda-wodociagi-i-kanalizacja-w-poznaniu-1865-2025-oprawa-twarda/>

Zapraszamy do lektury

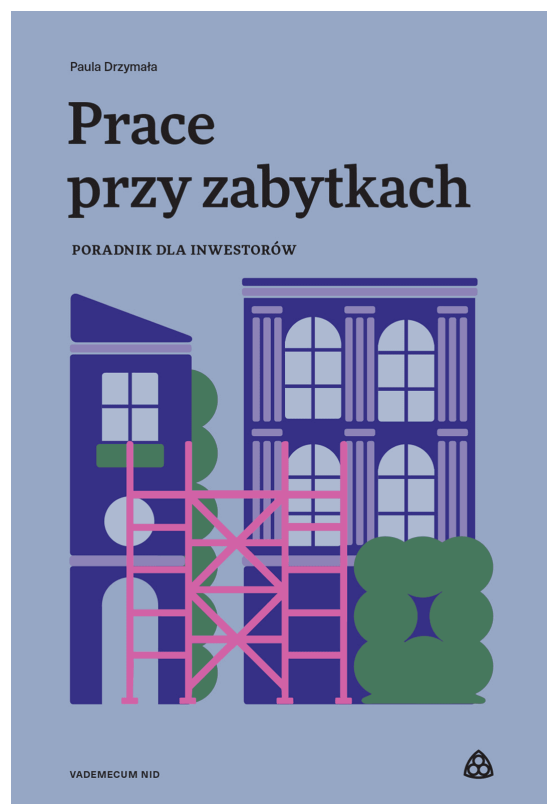

MIRON URBANIAK

Urodził się w 1979 r. w Lesznie, gdzie ukończył II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika. W latach 1999–2004 studiował historię na Uniwersytecie Wrocławskim, a następnie w 2008 r. doktoryzował się także na podstawie pracy *Modernizacja infrastruktury miejskiej Leszna w latach 1832–1914*. Ukazała się ona drukiem w Wydawnictwie Poznańskim w 2009 r. Z kolei w 2011 r. opublikowana została w Łodzi dwutomowa rozprawa pt.: *Miejskie zakłady przemysłowe Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Gazownie (t. 1 – Zarys dziejów i t. 2 – Katalog)*, będąca podstawą do otrzymania w 2013 r. habilitacji. W 2015 r. M. Urbaniak został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie pracuje do chwili obecnej.

Miron Urbaniak jest też autorem lub współautorem wielu innych książek, żeby wspomnieć tylko następujące tytuły: *Zabytkowa stacja kolejowa Gniezno. Od Kolei Górnośląskiej do programu „Otto”* (Łódź 2010); *Wrocławskie wodociągi i kanalizacja od przeszłości do współczesności. Monografia wydana z okazji 140-lecia wrocławskich wodociągów 1871–2011* (Wrocław 2011) – współautorstwo z Ryszardem Nowakowskim; *Leszczyńskie koszary z lat 1901–1905 na planach budowlanych Archiwum Państwowego w Lesznie* (Leszno 2012); *Kolej Skwierzyna – Stare Bielice. Kolejowy modernizm w Polsce* (Łódź 2013); *Dzieła hydrotechniki w Polsce. Kanał Górnośląski (Gliwicki)*, (Łódź 2015). Ponadto znany jest z licznych artykułów z zakresu historii miast XIX i XX w., a przede wszystkim inżynierii cywilnej, przemysłu, techniki i kolejnictwa w ujęciu historycznym oraz technicznym. Od lat zajmuje się również dokumentowaniem i ochroną szeroko pojmowanego dziedzictwa przemysłowo-technicznego Polski, współpracując z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowym Instytutem Dziedzictwa oraz wojewódzkimi i samorządowymi konserwatorami zabytków. Równolegle pełni funkcję rzeczoznawcy MKiDN, jest członkiem PKN ICOMOS Polska, a także Wojewódzkiego Rad Konserwatorskich przy Lubuskim i Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków.

Planujesz prace przy zabytku? Nie wiesz, od czego zacząć, do kogo się zwrócić i kogo zatrudnić, żeby zostały wykonane zgodnie ze sztuką? Ten praktyczny poradnik przeprowadzi cię krok po kroku przez cały proces – od rozpoznania obiektu, przez załatwienie formalności i kontakt z urzędem konserwatorskim, aż po realizację i odbiór prac.

Autorka ma wieloletnie doświadczenie w zakresie ochrony zabytków nieruchomych i fortyfikacji. Opierając się na własnej praktyce, wyjaśnia przepisy, porządkuje obowiązki inwestora i podpowiada, jak uniknąć najczęstszych błędów. A przede wszystkim robi to w przystępny sposób i pokazuje, że nawet skomplikowane procedury da się łatwo opanować.

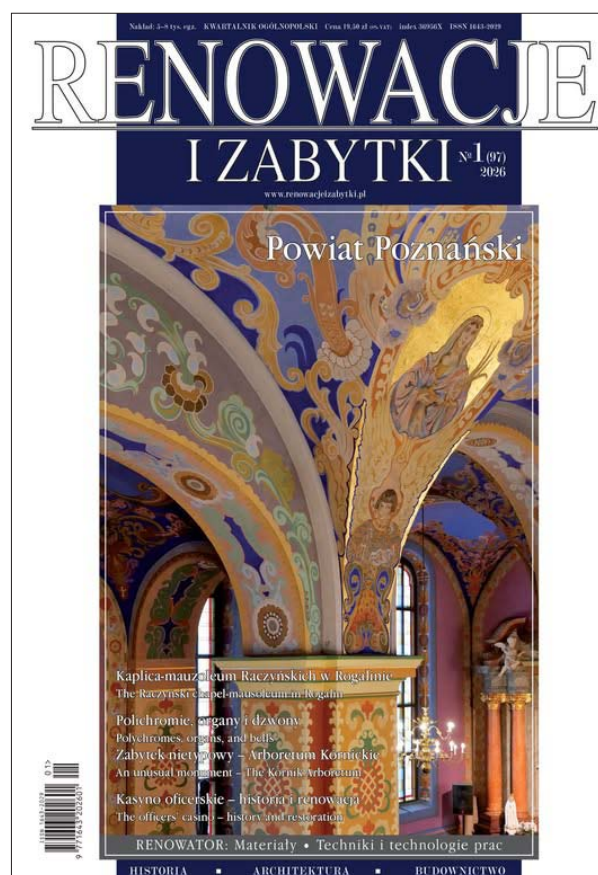
Przydatnym dodatkiem są wypróbowane checklisty inwestorskie i wzory pism, które ułatwią dobre przygotowanie poszczególnych etapów inwestycji i nie pozwolą żadnego pominąć. Poradnik będzie nieocenionym wsparciem dla każdego, kto staje przed wyzwaniem przeprowadzenia prac przy zabytku.

Więcej informacji na stronie:

<https://ksiegarnia.nid.pl/produkt/prace-przy-zabytkach/>

Publikacja do pobrania:

<https://ksiegarnia.nid.pl/wp-content/uploads/2026/02/prace-przy-zabytkach.pdf>

Ukazał się nowy numer kwartalnika, w sprzedaży od 13 marca.
Zapraszamy do lektury.

Więcej informacji na stronie:

<https://renowacjeizabytki.pl/wydanie/Renowacje-i-Zabytki-12026,12063>

Debata „Modernizm i art déco - ocalone dziedzictwo z Szucha 25

Centrum Badań nad Kulturą Warszawy UW w Ministerstwie Edukacji Narodowej!

Głównym tematem wydarzenia były architektura oraz wystrój i wyposażenie wnętrza gmachu MEN, wspólnego dzieła profesora architektury i naczelnika Wydziału Budownictwa Szkolnego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Zdzisława Mączyńskiego oraz plastyka, wybitnego projektanta sztuki użytkowej, Wojciecha Jastrzębowski, profesora Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie, a także jego współpracowników. Siedziba MEN to budynek o długiej, ale też bardzo trudnej historii – zaadaptowanie go na siedzibę gestapo w roku 1939 przysłała przedwojenną historię gmachu, będącego głównym budynkiem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, pierwszej nowo budowanej siedziby ministerialnej w II Rzeczypospolitej.

Dyskusja toczyła się wokół historii renowacji gmachu MEN, działań podejmowanych na rzecz przywrócenia pierwotnego charakteru obiektu, jak i granic między walką o zachowanie tkanki zabytkowej a modernizacją, przystosowaniem budynku do codziennego użytkowania przez pracowników MEN.

Spotkanie poprowadzili:

Piotr Otrębski, varsavianista, zastępca dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju MEN, oraz Prof. dr hab. Elżbieta Wichrowska, dyrektorka CBKW UW.

Udział w niej wzięli:

Robert Bartold – Dyrektor Generalny MEN,
Marcin Dawidowicz – Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków,
Michał Krasucki – Stołeczny Konserwator Zabytków, oraz
Robert Hasselbusch – kustosz Mauzoleum Walki i Męczeństwa 1939–1945 (Muzeum Niepodległości).

Więcej informacji na stronie:

<https://cbkw.uw.edu.pl/modernizm-i-art-deco-ocalone-dziedzictwo-z-szucha-25-2/>

Transmisja wydarzenia na kanale YouTube Ministerstwa Edukacji Narodowej:

<https://www.youtube.com/watch?v=GqTmR08bnzo>

Powołanie nowej Rady Powierniczej Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum

26 stycznia 2026 roku decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego została powołana nowa Rada Powiernicza Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum na pięcioletnią kadencję.

Rada Powiernicza jest organem nadzorczym, złożonym z autorytetów z różnych dziedzin i osób zasłużonych dla kultury. Do jej zadań należy opiniowanie kierunków rozwoju Muzeum, zatwierdzanie wieloletnich planów działalności oraz kontrola realizacji statutowych celów instytucji.

W skład Rady Powierniczej weszli:

1. p. prof. dr hab. Andrzej Rottermund – przewodniczący
2. p. prof. dr hab. Andrzej Betlej
3. p. Jadwiga Czartoryska
4. p. mec. Jacek Dubois
5. p. prof. dr hab. Paweł Gancarczyk
6. p. dr Agnieszka Gąsior
7. p. dr hab. profesor UAM Piotr Korduba
8. p. Borys Kudlička
9. p. Piotr Piniński
10. p. prof. dr hab. Jacek Purchla
11. p. Anda Rottenberg
12. p. Anna Woźniak-Starak
13. p. Beata Stelmach
14. p. dr Cezary Stypułkowski
15. p. Andrzej Wyrobiec

Powołanie nowej Rady Powierniczej otwiera kolejny etap w działalności Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum – jednej z najważniejszych instytucji kultury w Polsce, pełniącej szczególną rolę w ochronie i popularyzacji narodowego dziedzictwa.

Informacje ze strony:

<https://biuroprasowe.zamek-krolewski.pl/informacje-prasowe/powolanie-nowej-rady-powierniczej-zamku-krolewskiego-w-warszawie-muzeum>

Cultural Routes

The programme of Cultural Routes of the Council of Europe has many features that comprise its uniqueness in the landscape of cultural heritage programmes and policies across Europe. Central to these features is the complex and wide range of partners and stakeholders that are part of the programme and who participate in its activities. From the European to the national and local levels, from public institutions to local associations and individual volunteers, there are several thousand people and institutions that form the community of Cultural Routes of the Council of Europe.

Information and communication about the programme development and implementation is essential for keeping these formal and informal networks connected and involved.

It is with great pleasure that I share the news of our relocation to new offices in the vibrant heart of Luxembourg City. We look forward to the opportunity to connect with many of you there soon as we work together to further our initiatives.

I am also very pleased to be relaunching this newsletter in the hope that it will contribute to making the programme a better programme through regular communication. We are committed to publishing every six weeks, and we count on you for its dissemination and also for its relevance, for example by sharing your news with us.

More information:

<https://www.coe.int/en/web/cultural-routes>

Zamość, Rynek Wielki – odkrycie reliktyw dawnej studni

Delegatura Zamość.

24 marca 2026 r. rozpoczęto archeologiczne badania wykopaliskowe mające na celu odśnięcie reliktyw studni, która istniała na Ryнку Wielkim w Zamościu przed kamienicą pod św. Kazimierzem w latach 1582 - 1938. Badania te zorganizowało i finansuje Miasto Zamość, które podjęło te działania na wniosek Komitetu Społecznego im. Bogumiły Sawy, która jako historyk badający dzieje Zamościa była żywotnie zainteresowana odbudową tej studni. Pracami wykopaliskowymi kieruje mgr Artur Witkowski. Lokalizację studni i jej wygląd ilustruje akwarela wykonana w 1824 r. przez Joachima Lelewela.

Wybór miejsca na lokalizację wykopu był bardzo utrudniony, gdyż strefa lokalizacji dawnej studni jest obecnie zabudowana ogródkami restauracyjnymi, a dodatkowo w tym miejscu krzyżują się sieci miejscowej infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, kablówce sieci telekomunikacyjne).

Pomimo wymienionych utrudnień założono niewielki wykop, w którym odkryto relikty studni. Odśnięty relikw architektoniczny jest aktualnie dokumentowany i będzie analizowany. Niestety w wykopie nie są widoczne elementy zewnętrznej obudowy studni, na której znajdowało się zadaszenie widoczne na akwarceli J. Lelewela.

<https://www.facebook.com/share/p/1HiHHqNUCp/?mibextid=wwXlfr>

Archiwum Państwowe w Warszawie

Film dokumentalny o warszawskiej Starówce, zrealizowany przez japońskiego publicznego nadawcę telewizyjnego NHK

Chwalimy się! W ubiegłym tygodniu odbyła się premiera filmu dokumentalnego o warszawskiej Starówce, inaugurującego cykl poświęcony obiektom wpisanym na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Film został zrealizowany na zlecenie japońskiego publicznego nadawcy telewizyjnego NHK, a zdjęcia powstawały latem 2025 r.

Ekipa telewizyjna odwiedziła również Archiwum Państwowe w Warszawie. Twórcy szczególnie interesowali się dokumentacją dotyczącą odbudowy warszawskiego Starego Miasta, przechowywaną m.in. w Archiwum Biura Odbudowy Stolicy. W programie wystąpił także nasz kustosz Maciej Aleksiejuk, który opowiedział o zasobie archiwalnym i dokumentacji związanej z powojenną odbudową Warszawy.

Przypominamy, że w 2011 roku Archiwum Biura Odbudowy Stolicy zostało wpisane na listę Programu „Pamięć Świata” UNESCO

<https://www.facebook.com/share/p/1AoR6evycW/?mibextid=wwXlfr>

Zachęcamy do odwiedzania naszych profili:

Facebook: gdzie publikujemy istotne informacje zarówno krajowe jak i międzynarodowe, związane bezpośrednio z ochroną zabytków. Na profilu zamieszczamy również informacje dotyczące naszej działalności.

Na platformie YouTube: zamieszczamy filmy m.in. z naszych dorocznych konferencji: majowej i grudniowej, a także z cyklu „Otwarte Wykłady PKN ICOMOS” w formule online.

Facebook:

Polski Komitet Narodowy ICOMOS

<https://www.facebook.com/pknicomos>

YouTube:

PKN ICOMOS

<https://www.youtube.com/@pknicomos2024/featured>

Instagram:

icomos_poland

https://www.instagram.com/icomos_poland/